

Література:

1. Спортивный менеджмент. URL: kak-bog.ru/sportivnyy-menedzhment (дата обращения: 17.10.2019).
2. Менеджмент спорта. URL: orelgiet.ru/public/MENEDZhMENT_SPORТА (дата обращения: 17.10.2019).
3. Что такое «спортивный менеджмент»? URL: sm.econ.msu.ru/about/education (дата обращения: 17.10.2019).
4. MDPU Repository. URL: eprints.mdpu.org.ua/id/eprint (date of request: 17.10.2019).

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В ПРОФЕСІЙНОМУ СПОРТІ

Зайцев С.С.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Цілком очевидним є той факт, що спорт сьогодні – це не тільки здоровий спосіб життя, а й великі гроші – величезні капіталовкладення, витончений маркетинг і сотні тисяч людей, залучені в індустрію спорту.

За визначенням, професійний спорт – це комерційно-спортивна діяльність, що передбачає економічну ефективність і високу інформаційно-розважальну цінність спортивно-видовищних заходів.

Кожна виграна гра – це багатомільйонні доходи від прав на рекламу і телемовлення, високий попит на квитки і, звичайно ж, збільшення «вартості» гравців. Чи можна враховувати людини як товарно-матеріальні запаси або обладнання? Якщо дотримуватися консервативних поглядів і слідувати морально-етичним нормам, то, звичайно, не можна. Але тоді як же бути мільйонними статками і витратами, які виникають в результаті діяльності команд? Чи не виникають же вони по чистій випадковості, і кожен знає, що всьому є своє пояснення. Перемогу в спорті визначають талант, кмітливість і вправність, і всі ці риси притаманні лише людині.

Темою оцінки людських ресурсів на даний момент зацікавлені багато видних теоретики бухгалтерського обліку. До того ж, з недавнього часу ряд досліджень по темі капіталізації людини зійшлися на думці, що «людина найбільш істотний актив і трудові ресурси найбільш значимий критерій конкурентної переваги підприємства» [1]. Проблема як теоретична, так і прикладна: людські ресурси можуть продаватися, а значить повинні мати вартісну оцінку. Іншими словами, найбільш суттєві розбіжності викликає наступне питання: чи є людські ресурси активами і чи можуть вони взагалі включатися в баланс підприємства. Але спочатку ми повинні розглянути, якими характеристиками повинен володіти об'єкт, щоб кваліфікуватися як актив. Відповідно за фундаментальними принципами бухгалтерського обліку, «активи – це контрольовані підприємством економічні ресурси, вартість яких може бути об'єктивно виміряна і використання яких ймовірно принесе в майбутньому прибуток» [2].

У нашому випадку вигодою є внесок в футбольний успіх команди, яка в подальшому, можливо, трансформується в грошовий приплив. Далеко не секрет, що найцінніші активи футбольних клубів – це їх людські ресурси, так як в деяких випадках вся вартість активів клубу може бути менше сукупної вартості гравців [3].

Варто відзначити, що спортивні контракти сильно відрізняються від простих трудових договорів, оскільки вони більш вимогливі у виконанні умов. У компаніях, де діють прості трудові договори, керівництво не має достатнього контролю над своїми працівниками і відповідно не має законного права включати своїх працівників в баланс як активи. Коли компанія отримує автомобіль в розстрочку, то юридично вона може не володіти автомобілем, поки не сплачено останній внесок. Проте, якщо підприємство несе відповідальність за зміст автомобіля, то він розглядається як повністю контрольованим цим підприємством і є активом [2]. У нашому випадку, людина знаходиться під контролем господарюючого суб'єкта.

З концепції вартості слідує, що якщо підприємство нічого не платить за придбану статтю активу, то воно зазвичай не відображається в облікових регістрах як актив. Тому, знання і навички, що накопичуються в міру функціонування компанії, взаємодії всередині організації, вдалі місцезнаходження, висока репутація торгової марки, розробленої компанією – все це не відбивається як актив на рахунках компаній [3]. Однак витрати на придбання футболістів можуть бути надійно визначені, завдяки існуванню активного ринку, де клуб має можливість продати гравця, обміняти, здати в оренду або розподілити конкретні майбутні економічні вигоди, пов'язані з нього, без вибуття майбутніх економічних вигод.

Таким чином, існують дві вагомих причин для подання людських ресурсів у фінансовій звітності. По-перше, зовнішнім користувачам необхідна такого роду інформація для реальної оцінки фінансового стану підприємства. У сучасній практиці бухгалтерського обліку існує чотири методи подання людських ресурсів у фінансовій звітності – вказівка в звіті голови правління, в звіті про зміну нематеріальних активів, в пояснювальній записці, що не підлягають аудиту або пряме інтегрування в балансі [4].

Визначення вартості нематеріальних активів, можливо, є найважчою в роботі бухгалтера. Існують різні методи виявлення вартості такі як первісна вартість, вартість можливої заміни і вартість альтернативних витрат. У кожного з них є свої плюси і мінуси. Проте, наш випадок менш комплексний за своїм змістом, оскільки існує активний ринок, де щорічно ведеться купівля-продаж гравців. І саме тому футбольні клуби можуть капіталізувати гравців за ціною придбання. Для встановлення відповідності між витратами і доходами витрати на придбання розподіляють на весь термін дії контракту, а не відносять на витрати поточного періоду. У нашому випадку, це називається амортизацією. Після визнання на балансі нематеріальні активи відображаються за первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та збитків від зниження вартості. Разом з тим допускається застосування альтернативного підходу –

переоцінка нематеріальних активів. У цьому випадку об'єкт нематеріальних активів показується за справедливою вартістю на дату переоцінки за мінусом накопиченої амортизації і збитків від зниження вартості. Справедлива вартість визначається тільки при наявності активного ринку для конкретного об'єкта [3]. Як і всі нематеріальні активи, гравці списуються з балансу при вибутті. Крім того, вони повинні бути списані, якщо не будуть приносити майбутніх економічних вигод. Прибуток або збиток, що утворюється при вибутті об'єкта як різниця між тим, що компанія отримує в разі його вибуття, і залишковою вартістю, відображаються в обліку як дохід або витрата. Для зниження невизначеності, на випадок якщо гравець покине клуб, створюється резерв на вибуття [1].

У нинішніх ринкових умовах вкрай необхідно враховувати всі зміни, щоб не відстати від часу і стежити за станом ринку. Наступ інформаційного століття призвело до того, що на даний момент, сфера обслуговування і розваг показує все більш високі темпи зростання в порівнянні з виробництвом, колишнім єдиним критерієм оцінки економіки. Тому я і вибрав для своєї дослідницької роботи проблему формування фінансової інформації в спорті і розкриття її у звітності клубів. Сподіваюся, моє бачення проблеми, викладене в роботі, послужить керівництвом для ведення фінансової звітності не тільки в футбольних клубах, але і в модельному бізнесі, адвокатських конторах, зокрема, де роль людини, відіграє значну роль у господарській діяльності суб'єктів.

Література:

1. КМСФО: МСФЗ № 38 Облік нематеріальних активів, Лондон, 1999.
2. Ентоні Р., Рис Дж. Облік: ситуації та приклади, фінанси і статистика, 1998.
3. Flamholtz Eric G. Human Resources Accounting, Jossey-Bass Publishers, 1986.
4. Sir Norman Chester Center for Football Research. Football Economics, University of Leicester, 2000.

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКТОР В СПОРТІ

Зайцев С.С.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

За останній час спорт став важливою галуззю економіки багатьох країн. У нього залучені значні фінансові кошти і велика кількість робочої сили. Постійно вдосконалюються і розробляються нові моделі управління спортом і його фінансування. Разом з тим посилюються тенденції комерціалізації та професіоналізації, з одного боку, а також гостра конкуренція навколо бюджетних коштів – з іншого, свідчать про те, що спорт повинен навчитися самостійно отримувати прибуток з наявних у його розпорядженні ресурсів.